ECLI:LV:RPPT:2017:1130.11096030117.2.S
Krimināllieta Nr.11096030117
Arhīva Nr.K68-762-17/26

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā 2017.gada 30.novembrī

Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas
tiesnese D.Treija,
piedaloties prokurorei M.Griķei,
izskatīja atklātā tiesas sēdē krimināllietu, kurā

/pers. C/, personas kods /personas kods/,

apsūdzēts Krimināllikuma 180.panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā.

Aprakstošā daļa

/pers. C/ izdarīja zādzību nelielā apmērā šādos apstākļos:

2017.gada 9.februārī plkst.20.30 /pers. C/ atradās SIA "MAXIMA Latvija" veikalā "MAXIMA" Parādes ielā 8 Rīgā, kur, alkohola ietekmē un mantkārīga motīva vadīts, no tirdzniecības zāles plaukta paņēma vienu 1 l tilpuma viskija "Tullamore Dew" pudeli 26,62 EUR vērtībā un, domājot, ka viņa darbības neviens nenovēro, paslēpa to sev zem drēbēm. Nesamaksājis par paņemto preci, /pers. C/ pagāja garām veikala kasei un izgāja no veikala tirdzniecības zāles.

Ar šādām darbībām /pers. C/ izdarīja Krimināllikuma 180.panta pirmajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu.

Motīvu daļa

Tiesas sēdē prokurore, uzturot /pers. C/ pirmstiesas kriminālprocesā izvirzīto un 2017.gada 13.novembrī izsniegto apsūdzību, atbilstoši Kriminālprocesa likuma 461.panta pirmās daļas un 462.panta otrās daļas nosacījumiem, atzina par pamatotu grozīt apsūdzību sakarā ar nodarījuma faktisko apstākļu maiņu, nemainoties šā nodarījuma kvalifikācijai, proti, iekļaujot apsūdzībā faktu, ka noziedzīgais nodarījums ir izdarīts, atrodoties alkohola ietekmē, jo to apstiprina lēmumā par krimināllietas nodošanu tiesai norādītais pierādījums – personas pārbaudes protokols.

Apsūdzētais, pēc apsūdzības uzklausīšanas, izsakot attieksmi pret izvirzīto un tiesas sēdē grozīto apsūdzību, savu vainu visā viņam izvirzītajā un grozītajā apsūdzībā Krimināllikuma 180.panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā, atzina pilnībā un izdarīto nožēloja. Lūdza neveikt lietā pierādījumu pārbaudi, norādot, ka viņam pilnībā saprotama pierādījumu pārbaudes neizdarīšanas procesuālā būtība un sekas.

Prokurore uzturēja apsūdzētā lūgumu – neizdarīt lietā pierādījumu pārbaudi.

Tiesa, izskaidrojot procesā iesaistītajām personām pierādījumu pārbaudes neizdarīšanas procesuālo būtību un sekas, atbilstoši Kriminālprocesa likuma 499.pantam nolēma neveikt lietā pierādījumu pārbaudi, jo apsūdzētais atzīst savu vainu visā viņam izvirzītajā un uzturētajā apsūdzībā pēc Krimināllikuma 180.panta pirmās daļas, pieteica lūgumu par pierādījumu pārbaudes neizdarīšanu un piekrita šādas pārbaudes neizdarīšanai, turklāt tiesai pēc krimināllietas materiālu pārbaudes nav šaubu par apsūdzētā vainīgumu viņam izvirzītajā un uzturētajā apsūdzībā.

Tiesa atzīst, ka apsūdzētā darbības ir kvalificētas pareizi, un viņa vainīgums ir pierādīts pilnībā, līdz ar to /pers. C/ ir atzīstams par vainīgu un sodāms Krimināllikuma 180.panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā.

Atbilstoši Kriminālprocesa likuma 527.panta trešās daļas nosacījumiem, pierādījumu analīze un to uzskaitījums spriedumā nav nepieciešams.

Krimināllikuma 46.panta otrā daļa noteic, ka, nosakot apsūdzētajam soda veidu, tiesa ņem vērā izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturu un radīto kaitējumu, kā arī vainīgā personību.

Saskaņā ar Krimināllikuma 7.panta trešo daļu apsūdzētā izdarītais noziedzīgais nodarījums pēc Krimināllikuma 180.panta pirmās daļas klasificējams kā tīšs mazāk smags noziegums.

No apsūdzības faktisko apstākļu izklāsta izriet, ka apsūdzētais ar tiešu nodomu un apzināti prettiesiskām darbībām ir vērsies pret īpašumu, apdraudot cietušā SIA „MAXIMA Latvija" mantiskās intereses, prettiesiski iegūstot īpašumā svešu mantu nelielā apmērā.

Ievērojot to, ka izdarītā noziedzīgā nodarījuma rezultātā nozagtā prece atgūta bez bojājumiem un nodota SIA "MAXIMA Latvija" rīcībā, kaitējuma kompensācija lietā nav pieteikta.

Tiesas sēdē, pārbaudot apsūdzētā /pers. C/ personību raksturojošos datus, noskaidrots: dzimis /datums/– Rīgā (lietas 33.lapa); ir persona bez reģistrētas deklarētas dzīvesvietas (lietas 34.lapa), dzīvo faktiskā dzīvesvietā /adrese/; ir iegūta pamatizglītība; neprecējies; algotu darbu nestrādā, taču apgādībā nepilngadīgs bērns; pēc apsūdzētā vārdiem – ir konstatēta hroniska rakstura saslimšana un ir nepieciešama ārstēšana; ir reģistrēti administratīvie pārkāpumi (lietas 53.lapa); no Sodu reģistra ziņām redzams, ka uz lietas izskatīšanas brīdi apsūdzētajam ir pieci likumīgā spēkā stājušies notiesājoši spriedumi. Pēdējo reizi /pers. C/ sodīts ar Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas 2017.gada 13.novembra spriedumu pēc Krimināllikuma 180.panta pirmās daļas ar brīvības atņemšanu uz 3 mēnešiem 13 dienām. Spriedums nav stājies likumīgā spēkā (lietas 54.-55., 65., 81.-85.lapa).

Tiesas sēdē apsūdzētais, atzīstot savu vainīgumu viņam inkriminētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā, norādīja, ka zādzības izdarīšanas pamatā bija alkoholisms. Šobrīd jaunu ierosinātu kriminālprocesu pret viņu nav, jo ir uzlabojušies ģimenes apstākļi, kas pozitīvi ietekmē sociālo problēmu risināšanu un dod iespēju atturēties no alkoholisko dzērienu lietošanas. Par izdarīto noziedzīgo nodarījumu lūdz nenoteikt brīvības atņemšanas sodu, ievērojot to, ka viņa apgādībā ir ģimene. Pēc atbrīvošanās no apcietinājuma, vēlas strādāt algotu darbu, lai atturētos no likumpārkāpumiem.

Krimināllikuma 5.panta pirmā daļa paredz, ka nodarījuma (darbības vai bezdarbības) noziedzīgumu un sodāmību nosaka likums, kas bijis spēkā šā nodarījuma izdarīšanas laikā.

Spēkā esošajā likuma redakcijā noteikts, ka par Krimināllikuma 180.panta pirmajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz vienam gadam vai ar īslaicīgu brīvības atņemšanu, vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu.

Saskaņā ar Krimināllikuma 46.panta ceturtās daļas noteikumiem – brīvības atņemšanas sodu par kriminālpārkāpumu un mazāk smagu noziegumu piemēro, ja soda mērķis nav sasniedzams, nosakot kādu no attiecīgā panta sankcijā paredzētajiem vieglāka soda veidiem.

Tiesa, nosakot apsūdzētajam soda veidu, ievērojot Krimināllikuma 46.panta otrajā daļā norādītos soda veidu ietekmējošos apstākļus, atzīst, ka /pers. C/ par izdarīto noziegumu ir nosakāms sods īslaicīgas brīvības atņemšanas veidā.

Izvērtējot ziņas, kas raksturo vainīgā personību un lemjot jautājumu par konkrēta kriminālsoda piemērošanu, tiesa ņem vērā būtisku apstākli – apsūdzētais ir iepriekš sodīta persona un jauns noziedzīgs nodarījums ir izdarīts nedzēstas sodāmības laikā, kas ļauj objektīvi secināt, ka iepriekš noteiktais kriminālsods – apcietinājums – pēc iepriekšējā sprieduma nav sasniedzis Krimināllikuma 35.pantā definētos ģenerālās un speciālās prevencijas uzdevumus, ko faktiski apstiprina soda efektivitātes kritērijs – recidīvs.

Tāpat, nosakot sodu, tiesa neatstāj bez ievērības, ka apsūdzētais ir apzinājies savu prettiesisko rīcību un viņam ir gribas diktēts lēmums turpmāk atturēties no jaunu likumpārkāpumu izdarīšanas, izveidojot kādas pozitīvas pārmaiņas esošajā dzīvesveidā, vērtību organizācijā un uzvedības korekcijā, taču minētais relatīvi pozitīvais personības raksturojums pie konstatētajām sodāmībām, nevar būt pamatā tam, lai nesaņemtu attiecīgu un personībai atbilstošu sodu par savtīgos nolūkos jau izdarītu noziedzīgu nodarījumu, kurā faktiski ir konstatējams nodarbošanās raksturs.

Kaut gan lietas materiālos nav ārstniecības iestāžu izsniegtu dokumentu, kas objektīvi apstiprinātu veselības traucējumu esamību apsūdzētajam, tomēr tiesa, lemjot jautājumu par kriminālsoda piemērošanu, vērtē šo apstākli, jo tiesai nav pamata apšaubīt /pers. C/ sniegtās ziņas, taču vienlaikus secina, ka minētais nav atzīstams par tādu apstākli, kas dotu iespēju apsūdzētajam noteikt vieglāku sodu, tā kā tiesa atzīst, ka konstatētā fiziskā kaite neietekmēja apsūdzētā noziedzīgā nodoma rašanos un vēlmi izdarīt jaunu noziedzīgu nodarījumu nedzēstas sodāmības laikā. Turklāt, tiesas ieskatā, tikai paša apsūdzētā apziņa un pozitīvais dzīves potenciāls, iesaistoties rehabilitācijas programmās, dod iespēju apzināties savu individualitāti, lai uzņemtos atbildību par vienu no cilvēka pamatvērtībām – veselību.

Pie šādiem apstākļiem tiesa secina, ka turpmāka recidīva novēršanā un sabiedrības drošības nolūkos, apsūdzētajam ir tiesiski nosakāms sods brīvības atņemšanas veidā.

Saskaņā ar Krimināllikuma 46.panta trešās daļas prasībām, nosakot apsūdzētajam soda mēru, tiesa ņem vērā atbildību mīkstinošos un pastiprinošos apstākļus.

Saskaņā ar Krimināllikuma 47.panta otro daļu tiesa par apsūdzētā atbildību mīkstinošu apstākli atzīst savas vainas vaļsirdīgu atzīšanu un izdarītā nožēlošanu, savukārt saskaņā ar Krimināllikuma 48.panta pirmās daļas 1.punktu un 12.punktu tiesa par apsūdzētā atbildību pastiprinošiem apstākļiem atzīst to, ka noziedzīgais nodarījums veido noziedzīgu nodarījumu recidīvu un noziedzīgais nodarījums izdarīts alkohola ietekmē.

Tāpat tiesa ņem vērā, ka apsūdzētais ir izmantojis Kriminālprocesa likuma 21.pantā paredzētās tiesības uz sadarbību ar kriminālprocesa veikšanai pilnvaroto personu, kas izpaudusies vienkāršāka procesa veida izvēlē, tādā veidā nodrošinot efektīvāku krimināltiesisko attiecību taisnīgu noregulējumu, taču tas nav atzīstams par patstāvīgu atbildību mīkstinošu apstākli Krimināllikuma 47.panta izpratnē, bet tiek ņemts vērā pie soda noteikšanas, jo saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 499.pantu – viens no kritērijiem, lai krimināllietu varētu izskatīt bez pierādījumu pārbaudes, ir apsūdzētā vainas atzīšana un izdarītā nožēlošana.

Tā kā /pers. C/ ir atzīts viens atbildību mīkstinošs un divi atbildību pastiprinoši apstākļi, tad tiesa, ņemot vērā soda noteikšanas vispārīgos principus un Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departamenta un Krimināllietu tiesu palātas tiesnešu kopsapulces 2008.gada 1.jūlija lēmuma 15.punktā norādīto rekomendāciju, kas noteic, ka atbildību pastiprinošu apstākļu esamība ir pamats bargāka soda piemērošanai salīdzinājumā ar sodu, kāds būtu piespriežams šādus apstākļus nekonstatējot, secina, ka apsūdzētajam par izdarīto noziegumu ir nosakāms inkriminētā panta sankcijā paredzētais sods īslaicīgas brīvības atņemšanas veidā, kas pietuvināts panta sankcijas vidējam apmēram, ar mērķi – veicināt apsūdzētā atbildību resocializācijas pasākumu īstenošanā un soda efektivitātes kritēriju sasniegšanā.

Krimināllikuma 50.panta piektā daļa noteic, ka tiesa nosaka galīgo sodu pēc noziedzīgu nodarījumu kopības, ja pēc sprieduma stāšanās spēkā konstatēts, ka persona vainīga vēl citā noziedzīgā nodarījumā, ko tā izdarījusi pirms sprieduma spēkā stāšanās pirmajā lietā, soda laikā ieskaitot sodu, kas pilnīgi vai daļēji jau izciests pēc pirmā sprieduma.

No tiesai pieejamās Tiesu Informācijas sistēmas datiem un lietai pievienotās Sodu reģistra izziņas redzams, ka /pers. C/ pēdējo reizi sodīts ar Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas 2017.gada 13.novembra spriedumu pēc Krimināllikuma 180.panta pirmās daļas un, piemērojot Krimināllikuma 50.panta piekto daļu, /pers. C/ noteikts galīgais sods pēc sprieduma kopības pilnībā pieskaitot sodu, kas noteikts ar Rīgas pilsētas Kurzemes rajona prokuratūras 2017.gda 14.februāra prokurora priekšrakstu par sodu un aizstāts ar Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas 2017.gada 10.augusta lēmumu – brīvības atņemšana uz 3 mēnešiem 13 dienām.

Tā kā uz lietas izskatīšanas brīdi minētais spriedums nav stājies spēkā, tad tiesai nav likumīga pamata noteikt galīgo sodu saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta piektās daļas prasībām.

Kriminālprocesā Nr.11096030117 /pers. C/ aizturēts no 2017.gada 9.februāra plkst.21.10 līdz 2017.gada 10.februāra plkst.12.50 (viena diena), kas saskaņā ar Krimināllikuma 52.panta piekto daļu ieskaitāms apsūdzētā soda termiņā (liets 17., 23.lapa).

Kriminālprocesa likuma 241.panta trešā daļa noteic, ka tiesa, taisot spriedumu, var piemērot drošības līdzekli apsūdzētajam, ja ir pamats uzskatīt, ka viņš izvairīsies no sprieduma izpildes.

Ievērojot to, ka tiesai ir pamats uzskatīt, ka apsūdzētais varētu izvairīties no sprieduma izpildes, tad apsūdzētajam līdz sprieduma stāšanās spēkā ir piemērojams drošības līdzeklis – apcietinājums.

Kriminālprocesā Nr.11096030117 par cietušo atzīts SIA „MAXIMA Latvija", kurš Kriminālprocesa likuma 351.panta pirmās daļas noteiktajā kārtībā kaitējuma kompensāciju par /pers. C/ prettiesisko darbību rezultātā nodarīto mantisko zaudējumu nav pieteicis, jo nozagtā prece atgūta bez bojājumiem un nodota SIA "MAXIMA Latvija" rīcībā (lietas 2., 9., 11., 12., 13., 14., 15lapa).

Lietā nav uzlikts arests mantai, kā arī nav radušies procesuālie izdevumi, par kuriem būtu pieņemams attiecīgs nolēmums.

Lietiskie pierādījumi – apsūdzībā norādītā prece – 1 l tilpuma viskija "Tullamore Dew" pudeli, kas nodota cietušā SIA "MAXIMA Latvija" rīcībā, – atdodama SIA "MAXIMA Latvija"; CD disks, kas glabājas pie krimināllietas materiāliem, – iznīcināms pēc sprieduma stāšanās spēkā.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 511., 512., 520.pantu, tiesa

nosprieda

/pers. C/ atzīt par vainīgu Krimināllikuma 180.panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā, un noteikt sodu – īslaicīga brīvības atņemšana uz 2 (diviem) mēnešiem.

/pers. C/ soda izciešanas termiņu skaitīt no 2017.gada 30.novembra.

Saskaņā ar Krimināllikuma 52.panta piekto daļu /pers. C/ soda termiņā ieskaitīt aizturēšanas laiku no 2017.gada 9.februāra plkst.21.10 līdz 2017.gada 10.februārim plkst.12.50 (viena diena).

/pers. C/ piemērot drošības līdzekli – apcietinājums, – līdz sprieduma spēkā stāšanās dienai.

Lietiskos pierādījumus – apsūdzībā norādīto preci – 1 l tilpuma viskija "Tullamore Dew" pudeli, kas nodota cietušā SIA "MAXIMA Latvija"

rīcībā, – atdod SIA "MAXIMA Latvija"; CD disku, kas glabājas pie krimināllietas materiāliem, – iznīcināt pēc sprieduma stāšanās spēkā.

Spriedumu var pārsūdzēt desmit dienu laikā no pilna sprieduma pieejamības dienas apelācijas kārtībā Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijā, sūdzību vai protestu iesniedzot Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesā.

Pilns spriedums pieejams no 2017.gada 22.decembra.

Tiesnese D.Treija